

Guía Docente				
Datos Identificativos				2022/23
Asignatura (*)	Dereito do Traballo e da Seguridade Social		Código	650G01026
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Terceiro	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Dereito Público			
Coordinación	Arufe Varela, Alberto	Correo electrónico	alberto.arufe.varela@udc.es	
Profesorado	Arufe Varela, Alberto	Correo electrónico	alberto.arufe.varela@udc.es	
	Lopez Mosteiro, Ricardo		ricardo.lopez@udc.es	
	Vizcaino Ramos, Iván		i.vizcaino@udc.es	
Web				
Descrición xeral	O obxectivo, e que os alumnos coñezan as relacións laborais que se producen nunha empresa, e os principais aspectos de dereito do traballo: contratos, recibos de salarios, modificacións, suspensión, extincións e conflitos; e en Seguridade Social os conceptos, cotizacións e prestacións.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Coñecer os conceptos fundamentais do dereito do traballo e da seguridade social.	A1 A2 A3 A9 A16 A17 A19	B1 B6 B14	C4 C6
Coñecer e aplicar a lexislación básica relacionada coa actividade laboral e a seguridade social	A7 A11 A13 A14 A15 A16 A18 A22	B2 B3 B8 B11 B13	C3 C4 C6
Comunicarse con fluidez no seu contorno e traballar en equipo.		B4 B5 B7 B9 B12	C1 C2 C5 C7

Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.	A5	B6	C8
	A10	B10	
	A12	B12	
	A21		
	A23		

Contidos	
Temas	Subtemas

TEMA 1: CONCEPTO E FONTES

- 1.- Concepto do Dereito do Traballo
- 2.- Exclusions
- 3.- Fontes e Normas laborais
- 4.- Principios do Dereito do Traballo
- 5.- O ámbito do Dereito do Traballo

TEMA 2: HISTORIA

- 1.- O arrendamento de servizos
- 2.- Antecedentes en Grecia e Roma
- 3.- Antecedentes na Edade Media
- 4.- A cuestión social
- 5.- A lexislación en España
- 6.- Internacionalización do Dereito do Traballo

TEMA 3: OS REPRESENTANTES LEGAIS OU UNITARIOS
DOS TRABALLADORES NA EMPRESA

- 1.- A representación legal dos traballadores: concepto e clases.
- 2.- Elección, mandato, competencias e garantías
- 3.- A liberdade sindical.
- 4.- Os sindicatos
- 5.- As conductas antisindicaís

TEMA 4: OS CONVENIOS COLECTIVOS

- 1.- Convenio Colectivo: concepto
- 2.- Unidades de negociación e lexitimación
- 3.- O procedemento de negociación de Convenios Colectivos
- 4.- Contido do convenio colectivo.
- 5.- O ámbito temporal dos Convenios Colectivos
- 6.- Os Convenios Colectivos Extraestatutarios

TEMA 5: A COLOCACION DO TRABALLADOR

- 1.- O ingreso no traballo
- 2.- O Servicio Público de Emprego Estatal
- 3.- As Axencias de Colocación
- 4.- As Empresas de Traballo Temporal

TEMA 6: O EMPRESARIO

- 1.- Concepto e clases de empresarios
- 2.- A empresa, o centro de traballo e o lugar de traballo
- 3.- As empresas contratistas de obras e servizos
- 4.- Os grupos de empresas
- 5.- As cooperativas de traballo asociado e as sociedades laborais.

TEMA 7: O TRABALLADOR E A SUA CONTRATACION

- 1.- Concepto e clases de traballadores
- 2.- A capacidade para contratarse

3.- Relacións laborais especiais

TEMA 8: O CONTRATO DE TRABALLO COMÚN OU ORDINARIO E AS SUAS MODALIDADES

- 1.- O contrato de traballo e a súa forma.
- 2.- Outros tipos de contratos: a distancia, en común, en grupo.
- 3.- Contratos para a formación e en prácticas
- 4.- O período de proba
- 5.- Os contratos de duración determinada
- 6.- Os contratos a tempo parcial
- 7.- Os fixos-discontinuos

TEMA 9: A PRESTACION DE TRABALLO

- 1.- A obrigaón de traballar.
- 2.- Grupos profesionais.
- 3.- Os poderes do empresario
- 4.- Os límites constitucionais
- 5.- A boa fe
- 6.- A concurrencia e permanencia.

TEMA 10.- TEMPO DE TRABALLO.

- 1.- As xornadas de traballo
- 2.- Horas extraordinarias
- 3.- Os descansos
- 4.- Vacacións e festas laborais
- 5.- Os permisos retribuídos
- 6.- Conciliación da vida laboral e familiar

TEMA 11: O SALARIO

- 1.- Concepto de salario
- 2.- Clases de salarios
- 3.- O pago do salario
- 4.- A protección do salario

TEMA12: A PREVENCIÓN DE RISCOS LABORAIS

- 1.- A prevención de riscos laborais
- 2.- Os suxectos na prevención
- 3.- As responsabilidades na prevención

TEMA 13: A MODIFICACION DO CONTRATO DE TRABALLO

- 1.- A novación do contrato de traballo
- 2.- A sucesión e subrogación empresarial
- 3.- A mobilidade funcional

- 4.- A mobilidade xeográfica
- 5.- As modificacións sustanciais das condicións de traballo

TEMA 14: A SUSPENSIÓN E EXTINCIÓN DO CONTRATO DE TRABALLO

- 1.- A suspensión do contrato de traballo
- 2.- As excedencias
- 3.- A extinción do contrato de traballo: concepto e causas
- 4.- Extinción do contrato por cumprimento
- 5.- Extinción do contrato por imposibilidade ou grave dificultade de cumprimento.

TEMA 15: EXTINCIONS POR CAUSA DO EMPRESARIO

- 1.- Extinción por causas obxetivas
- 2.- O despedimento colectivo
- 3.- O despedimento disciplinario
- 4.- Extinción por vontade del traballador por incumplimento del empresario

TEMA 16: A FOLGA

- 1.- O Dereito de Folga
- 2.- O desenrolo da Folga
- 3.- As folgas ilegais e abusivas
- 4.- Efectos da folga
- 5.- O peche patronal
- 6.- A solución dos Conflictos Colectivos

TEMA 17: A ADMINISTRACION LABORAL

- 1.- Os órganos administrativos laborais
- 2.- A Inspección de Traballo: infraccións e sancións
- 3.- Os procedementos administrativos laborais
- 4.- Dereito Procesual do Traballo

TEMA 18: A SEGURIDADE SOCIAL

- 1.- Concepto de Seguridade Social
- 2.- Historia da Seguridade Social
- 3.- Normas da Seguridade Social
- 4.- O Réximen Xeral
- 5.- Inscripción de empresas
- 6.- Afiliación, alta e baixa do traballadores
- 7.- A cotización

TEMA 19: A INCAPACIDADE TEMPORAL

- 1.- Os accidentes de traballo e enfermidades profesionais
- 2.- A Incapacidade Temporal
- 3.- O subsidio de maternidade e paternidade
- 4.- O subsidio por risco durante o embarazo

TEMA 20: A INCAPACIDADE PERMANENTE

- 1.- A Incapacidade Permanente: concepto e graos
- 2.- As prestacións por incapacidade permanente contributiva
- 3.- As lesións permanentes no invalidantes

TEMA 21: A XUBILACION

- 1.- A xubilación: concepto e clases
- 2.- A pensión por xubilación contributiva ordinaria
- 3.- A pensión por xubilación contributiva anticipada
- 4.- A pensión por xubilación contributiva prorrogada
- 5.- A pensión por xubilación contributiva parcial
- 6.- A pensión por xubilación contributiva flexible

TEMA 22: AS PRESTACIONS CONTRIBUTIVAS DAS UNIDADES FAMILIARES

- 1.- Concepto e clases
- 2.- O auxilio de defunción
- 3.- A pensión de viudedade
- 4.- A pensión de orfandade
- 5.- As prestacións no favor de familiares

TEMA 23: O DESEMPREGO

- 1.- As prestacións por desemprego
- 2.- Os niveis contributivo e asistencial
- 3.- A continxencia e prestacións por desemprego
- 4.- As prestacións complementarias por desemprego

TEMA 24: AS PRESTACIONS SANITARIAS

- 1.- As prestacións sanitarias do sistema de saúde
- 2.- Titulares e beneficiarios
- 3.- As prestacións médicas
- 4.- As prestacións farmacéuticas
- 5.- Outras prestacións sanitarias

TEMA 25: REXIMENES ESPECIAIS E PRESTACIONS NON CONTRIBUTIVAS

- 1.- Os Rexímenes Especiais da Seguridade Social
- 2.- As prestacións económicas non contributivas do sistema
- 3.- A asistenciais sociais
- 4.- A pensión por xubilación non contributiva
- 5.- As prestacións económicas de protección non contributiva de unidades familiares

TEMA 26: AS NORMAS COMUNS DAS PRESTACIONS DA SEGURIDADE SOCIAL

- 1.- A acción protectora
- 2.- A compatibilidade das prestacións
- 3.- Os complementos a mínimos
- 4.- Os límites cuantitativos aplicables

- 5. A concurrencia de pensións
- 6.- Prescrición e caducidade

TEMA 27: A XESTION DA SEGURIDADE SOCIAL E RESPONSABILIDADES

- 1.- Órganos xestores
- 2.- A colaboración na xestión
- 3.- As responsabilidades empresariais
- 4.- A automaticidade das prestacións

TEMA 28: A SEGURIDADE SOCIAL COMPLEMENTARIA

- 1.- A Seguridade Social complementaria
- 2.- Os Convenios Especiais
- 3.- As milloras voluntarias
- 4.- Os plans e fondos de pensións

TEMA 29: A SEGURIDADE SOCIAL INTERNACIONAL

- 1.- A Seguridade Social Internacional
- 2.- Os Convenios de Seguridade Social
- 3.- Pago de prestacións prorrateadas
- 4.- A compatibilidade

TEMA 1: CONCEPTO E FONTES

- 1.- Concepto do Dereito do Traballo
- 2.- Exclusiones
- 3.- Fontes e Normas laborais
- 4.- Principios do Dereito do Traballo
- 5.- O ámbito do Dereito do Traballo

TEMA 2: HISTORIA

- 1.- O arrendamento de servizos
- 2.- Antecedentes en Grecia e Roma
- 3.- Antecedentes na Edade Media
- 4.- A cuestión social
- 5.- A lexislación en España
- 6.- Internacionalización do Dereito do Traballo

TEMA 3: OS REPRESENTANTES LEGAIS OU UNITARIOS DOS TRABALLADORES NA EMPRESA

- 1.- A representación legal dos traballadores: concepto e clases.
- 2.- Elección, mandato, competencias e garantías
- 3.- A liberdade sindical.
- 4.- Os sindicatos
- 5.- As conductas antisindicaís

TEMA 4: OS CONVENIOS COLECTIVOS

- 1.- Convenio Colectivo: concepto
- 2.- Unidades de negociación e lexitimación
- 3.- O procedemento de negociación de Convenios Colectivos
- 4.- Contido do convenio colectivo.
- 5.- O ámbito temporal dos Convenios Colectivos
- 6.- Os Convenios Colectivos Extraestatutarios

TEMA 5: A COLOCACION DO TRABALLADOR

- 1.- O ingreso no traballo
- 2.- O Servicio Público de Emprego Estatal
- 3.- As Axencias de Colocación
- 4.- As Empresas de Traballo Temporal

TEMA 6: O EMPRESARIO

- 1.- Concepto e clases de empresarios
- 2.- A empresa, o centro de traballo e o lugar de traballo
- 3.- As empresas contratistas de obras e servizos
- 4.- Os grupos de empresas
- 5.- As cooperativas de traballo asociado e as sociedades laborais.

TEMA 7: O TRABALLADOR E A SUA CONTRATACION

- 1.- Concepto e clases de traballadores
- 2.- A capacidade para contratarse
- 3.- Relacións laborais especiais

TEMA 8: O CONTRATO DE TRABALLO COMÚN OU ORDINARIO E AS SUAS MODALIDADES

- 1.- O contrato de traballo e a súa forma.
- 2.- Outros tipos de contratos: a distancia, en común, en grupo.
- 3.- Contratos para a formación e en prácticas
- 4.- O período de proba
- 5.- Os contratos de duración determinada
- 6.- Os contratos a tempo parcial
- 7.- Os fixos-discontinuos

TEMA 9: A PRESTACION DE TRABALLO

- 1.- A obrigación de traballar.
- 2.- Grupos profesionais.
- 3.- Os poderes do empresario
- 4.- Os límites constitucionais
- 5.- A boa fe
- 6.- A concurrencia e permanencia.

TEMA 10.- TEMPO DE TRABALLO.

- 1.- As xornadas de traballo
- 2.- Horas extraordinarias
- 3.- Os descansos
- 4.- Vacacións e festas laborais
- 5.- Os permisos retribuídos
- 6.- Conciliación da vida laboral e familiar

TEMA 11: O SALARIO

- 1.- Concepto de salario
- 2.- Clases de salarios
- 3.- O pago do salario
- 4.- A protección do salario

TEMA12: A PREVENCIÓN DE RISCOS LABORAIS

- 1.- A prevención de riscos laborais
- 2.- Os suxectos na prevención
- 3.- As responsabilidades na prevención

TEMA 13: A MODIFICACION DO CONTRATO DE TRABALLO

- 1.- A novación do contrato de traballo
- 2.- A sucesión e subrogación empresarial
- 3.- A mobilidade funcional
- 4.-A mobilidade xeográfica
- 5.- As modificacións substanciais das condicións de traballo

TEMA 14: A SUSPENSIÓN E EXTINCIÓN DO CONTRATO DE TRABALLO

- 1.- A suspensión do contrato de traballo
- 2.- As excedencias
- 3.- A extinción do contrato de traballo: concepto e causas
- 4.- Extinción do contrato por cumprimento
- 5.- Extinción do contrato por imposibilidade ou grave dificultade de cumprimento.

TEMA 15: EXTINCIONS POR CAUSA DO EMPRESARIO

- 1.- Extinción por causas obxetivas
- 2.- O despedimento colectivo
- 3.- O despedimento disciplinario
- 4.- Extinción por vontade del trabajador por incumplimiento del empresario

TEMA 16: A FOLGA

- 1.- O Dereito de Folga
- 2.- O desenrolo da Folga
- 3.- As folgas ilegais e abusivas
- 4.- Efectos da folga
- 5.- O peche patronal
- 6.- A solución dos Conflictos Colectivos

TEMA 17: A ADMINISTRACION LABORAL

- 1.- Os órganos administrativos laborais
- 2.- A Inspección de Traballo: infraccións e sancións
- 3.- Os procedementos administrativos laborais
- 4.- Dereito Procesual do Traballo

TEMA 18: A SEGURIDADE SOCIAL

- 1.- Concepto de Seguridade Social
- 2.- Historia da Seguridade Social
- 3.- Normas da Seguridade Social
- 4.- O Réximen Xeral
- 5.- Inscripción de empresas
- 6.- Afiliación, alta e baixa do traballadores
- 7.- A cotización

TEMA 19: A INCAPACIDADE TEMPORAL

- 1.- Os accidentes de traballo e enfermidades profesionais
- 2.- A Incapacidade Temporal
- 3.- O subsidio de maternidade e paternidade
- 4.- O subsidio por risco durante o embarazo

TEMA 20: A INCAPACIDADE PERMANENTE

- 1.- A Incapacidade Permanente: concepto e graos
- 2.- As prestacións por incapacidade permanente contributiva
- 3.- As lesións permanentes no invalidantes

TEMA 21: A XUBILACION

- 1.- A xubilación: concepto e clases
- 2.- A pensión por xubilación contributiva ordinaria

- 3.- A pensión por xubilación contributiva anticipada
- 4.- A pensión por xubilación contributiva prorrogada
- 5.- A pensión por xubilación contributiva parcial
- 6.- A pensión por xubilación contributiva flexible

TEMA 22: AS PRESTACIONS CONTRIBUTIVAS DAS UNIDADES FAMILIARES

- 1.- Concepto e clases
- 2.- O auxilio de defunción
- 3.- A pensión de viudedade
- 4.- A pensión de orfandade
- 5.- As prestacións no favor de familiares

TEMA 23: O DESEMPREGO

- 1.- As prestacións por desemprego
- 2.- Os niveis contributivo e asistencial
- 3.- A continxencia e prestacións por desemprego
- 4.- As prestacións complementarias por desemprego

TEMA 24: AS PRESTACIONS SANITARIAS

- 1.- As prestacións sanitarias do sistema de saúde
- 2.- Titulares e beneficiarios
- 3.- As prestacións médicas
- 4.- As prestacións farmacéuticas
- 5.- Outras prestacións sanitarias

TEMA 25: REXIMENES ESPECIAIS E PRESTACIONS NON CONTRIBUTIVAS

- 1.- Os Rexímenes Especiais da Seguridade Social
- 2.- As prestacións económicas non contributivas do sistema
- 3.- A asistencia social
- 4.- A pensión por xubilación non contributiva
- 5.- As prestacións económicas de protección non contributiva de unidades familiares

TEMA 26: AS NORMAS COMUNS DAS PRESTACIONS DA SEGURIDADE SOCIAL

- 1.- A acción protectora
- 2.- A compatibilidade das prestacións
- 3. Os complementos a mínimos
- 4. Os límites cuantitativos aplicables
- 5. A concurrencia de pensións
- 6.- Prescripción e caducidade

TEMA 27: A XESTION DA SEGURIDADE SOCIAL E RESPONSABILIDADES

- 1.- Órganos xestores
- 2.- A colaboración na xestión
- 3.- As responsabilidades empresariais
- 4.- A automaticidade das prestacións

TEMA 28: A SEGURIDADE SOCIAL COMPLEMENTARIA

- 1.- A Seguridade Social complementaria

- 2.- Os Convenios Especiais
- 3.- As milloras voluntarias
- 4.- Os plans e fondos de pensións

TEMA 29: A SEGURIDADE SOCIAL INTERNACIONAL

- 1.- A Seguridade Social Internacional
- 2.- Os Convenios de Seguridade Social
- 3.- Pago de prestacións prorrateadas
- 4.- A compatibilidade

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Obradoiro	A2 A13 A18 A21 B3 B4 B8 B11 B12 B13 C2 C3 C5 C6 C8	25	52	77
Proba mixta	A7 A16 A22 B14	3	0	3
Discusión dirixida	A5 A10 A19 B2 B5 B9 B10 B14 C1 C4 C7	5	0	5
Seminario	B14 C4 C8	4	0	4
Sesión maxistral	A1 A3 A7 A9 A11 A12 A14 A15 A16 A17 A22 A23 B1 B6 B7	16	42	58
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	Orientada á aplicación dos coñecementos teóricos, na que se poden combinar diversas metodoloxías (debates, traballos, prácticas guiadas, etc)
Proba mixta	Proba na que se combinarán preguntas teóricas e supostos prácticos.
Discusión dirixida	Técnica de dinámica de grupos (de 15 alumnos) na que os membros do grupo discuten sobre un tema, baixo a tutela do profesor.
Seminario	Estimular e facilitar a realización das tutorías de grupo reducido.
Sesión maxistral	Sesións nas que o profesor expoñerá os conceptos básicos da materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminario	Inclúese aquí a titorización por parte do profesor dos casos prácticos a resolver polos alumnos.
Obradoiro	Inclúese tamén a realización das tutorías de grupo reducido, sexa de xeito presencial, sexa vía Teams, en función de como se pacte en cada caso concreto. Para o alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia, acordarase un calendario específico de tutorías.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	A1 A3 A7 A9 A11 A12 A14 A15 A16 A17 A22 A23 B1 B6 B7	Asistencia regular ás sesións.	15
Obradoiro	A2 A13 A18 A21 B3 B4 B8 B11 B12 B13 C2 C3 C5 C6 C8	Casos prácticos relacionados co temario, con asistencia regular ás sesións.	15
Proba mixta	A7 A16 A22 B14	A proba mixta constará de preguntas de tipo teórico e supostos prácticos	70

Observacións avaliación

- Na segunda oportunidade, co fin de que os alumnos podan obter a máxima puntuación, as actividades de avaliación continua realizadas durante o cuadrimestre serán substituídas por un exame (con preguntas xa tipo test, xa de desenvolvemento).
- A asistencia ás sesións presenciais é obrigatoria.
- Non se valora a asistencia respecto dos estudantes a tempo parcial ou con dispensa académica.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Martínez Girón, J. y Arufe Varela, A. (2016). Derecho crítico del Trabajo. Critical labor law, 4ª ed.. Atelier - Martínez Girón, J., Arufe Varela, A. y Carril Vázquez, X.M. (2017). Derecho de la Seguridad Social. Atelier
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Introdución ao Dereito/650G01001

Dereito Mercantil/650G01006

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías